

Langfredag

19. april, 2019. 10.30 i Jerlev, 15.00 i Ødsted

Salmer

Jerlev:

192: Hil dig, frelser og forsoner

196: Under korset stod med smerte

193: O, hoved højt forhånet

212: Den bitre død dig trængte

Ødsted:

192: Hil dig, frelser og forsoner

187: Rettens spir det alt er brækket

195: Naglet til et kors på jorden

193: O, hoved højt forhånet

212: Den bitre død dig trængte

Skriftlæsninger

Læsning af Sl 22,2-22

Læsning Es. 52,13-53,12

Markus 15,20-39

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Prædiken

Langfredag er en tung dag. Og langfredag er en hel uundværlig dag. Langfredag er den dag, der griber fat i og giver plads til al verdens lidelse. Langfredag er den dag, der tager verdens lidelsen alvorligt og hæver den op, så alle kan se alt det svære, som også hører menneskelivet til. Langfredag bringer os fortællingen om, hvordan Jesus led en smertefuld og langsom død, der rystede jorden. Gud i den yderste nød. Vores egen og hele verdens lidelse er spejlet i den ene begivenhed: Jesu død på korset.

I dag er der intet håb og ingen trøst. Tiden står stille ved det, som vi alle de andre dage i året forsøger at bevæge os hurtigt forbi. I dag står tiden stille.

Konfirmanderne lavede sidste onsdag kors af skrot, og på et af korsene ses en grammofonplade, som et tegn på at det, der til hverdag går rundt og rundt, hverdagens trummerum, på langfredag er standset. Lang fredag er et nulpunkt i tiden. Her mødes fortid og fremtid. Alle tiders

lidelse er spejlet i denne dag, i de seks timer Jesus hang på korset, så forladt og samtidig til skue for enhver; O, hoved højt forhånet!

Evangelierne fortæller ikke i detaljer om den tortur, Jesus blev udsat for. Men evangelierne beskriver alle volden mod Jesu *ansigt*. Jesus bliver spyttet i ansigtet, hans hoved bliver dækket til, han bliver slået i hovedet med kæppe og tornekrone bliver presset ned over hovedet på ham, så blodet løber ned over hans ansigt. Kan man ikke holde et menneske ud, må man have dets ansigt væk fra sig. Med vold kan man ødelægge det, så det ikke længere ligner sig selv og øjnene ikke længere minder om alt det, man ikke vil tænke på eller hader. Derfor river man fotografier i stykker og undgår at møde hinanden. Fordi der i et blik, i et ansigt, er en port til hele historien om mig og dig. Ens sjæl kan vælte ud af øjnene på én, så man fortæller en masse, man slet ikke ville, at nogen skulle vide noget om. Om alt det der lykkedes, og alt det der mislykkedes. Alt det der gør så

ondt, alt det jeg ikke magter at ændre, alt det jeg gjorde galt.

Og der kan også være uendelig kærlighed i et ansigts øjne, der glider ind over det brudte og tager det hele med. Da den prostituerede Sonja ser den forpinte Raskolnikov i øjnene står der hos Dostojevskij: ”For kærligheden i dette blik, veg hans smerte som en nattens ånd.” Alt er muligt, når ansigter mødes. Det kan hele – eller det kan pine.

I de kulturer, hvor Biblen blev til, vidste man, at det er i menneskets ansigt gudsbilledligheden sidder. Ansigtet er helligt og særligt.

Jesu ansigt skulle ødelægges. De kendte linjer skulle brydes og gøres ukendelige, for der var noget ved ham, noget i hans ansigt, åbent og stolt, som var urovækkende for dem, der havde magten og havde hans liv i deres hænder: De kunne ikke undgå hans blik; hans ansigt lyste over dem; kærlighedens varme lyste imod dem fra dette ansigt, og de blev draget af det guddommelige lys. Men de så også ind i et menneskeligt ansigt, med furer, ar og rynker, tårevædet, snottet, bloddryppende. Skulle den

ynkelige mand være Gud? Uforsonlige vendte de ryggen til, for de magtede ikke at se den mand i øjnene, der led for sin kærligheds skyld og ikke satte sig til modværge.

Der er brug for en dag for lidelsen, for det ubærlige; ja, og for den vold, der nedbryder og undertrykker. Lidelsen er overvældende i vores menneskeverden. Man kan ikke tænke den til ende eller forlige sig med den, for det bliver ved i nye modbydelige former. Der er altid noget, der er værre end det, vi kan forestille os. Mennesker lider og lever igennem ting, der er fuldstændigt ubærlige – eller de dør forpinte af dem. Nogen siger, at ”Gud ikke giver os større opgaver end vi magter”. Det har altid undret mig, at man kan sige det, for man skal ikke se langt for at finde mennesker, der går under, af byrder og lidelser, som livet også bringer med sig. Til nogen meget mere end til andre. Livet er ikke sødt og præcist doseret, så vi kun møder det, vi lige præcis magter. Livet er nogle gange godt, og nogle gange er det bare kaotisk, smertefuldt og forfærdeligt. Og for nogen mennesker går livet under i skrigende rædsel.

Lidelsen er uendelig, hvor der er mennesker. Den stopper ikke. Vi bliver måske som menneskehed mere civiliserede med tiden, men hvad vi udsætter hinanden for finder stadig nye udspekulerede og modbydelige former. Hævnporno, trafficking, børneprostitution pr. stedfortræder, så du kan være overgrebsmand i Thailand hjemme fra den danske stue, kemiske våben, nye torturformer, der forlænger lidelsen og udsætter den nådefulde død. Altid nye muligheder for den gamle ondskab, der har fandtes lige siden det første syndefald. Lidelsen er uendelig. Men den er ikke det eneste, der findes – og vi er ikke alene om at bære den.

Guds søn gemmer sig ikke ophøjet i et tempel og dør en stille fredelig død, omgivet af sine nærmeste, mæt af dage. Guds søn bliver tortureret til døde. Han dør alene, forladt, ydmyget og nøgen, dømt til døden af folket.

Guds søn bliver smadret med folkets gode vilje og andres fejle tavshed. Han bærer det hele. Går igennem det.

Langfredag er et nulpunkt i tiden. Vold avler vold, siger vi. Men ikke for Gud. Korset er Guds oprør og opgør mod volden; Gud slår ikke igen eller sender sine børn ud for at hævne. Gud stiger ikke ned fra korset og beviser sin magt, som røverne ved Jesu side frister ham til. Jesus bliver hængende og beder: Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør. Det er en ny vej, gennem lidelse og død, til tilgivelse og forsoning.

Korsets to akser mødes i et nulpunkt, der er den uendelige lidelses endeligt – for hos Gud fortsættes volden ikke. Her slutter det. Tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør.

Langfredag husker lidelsen. Langfredag giver lidelsen plads og lader os stå stille ved det vi ellers vil suse forbi. Langfredag lader lidelsens ofre træde frem, dem der har lidt, dem der lider nu, og dem der vil komme til at lide. I Jesus på korset træder de frem. Vi bærer ikke lidelsen alene!

Er du forladt, er Jesus som et spejl over for dig i sin forladthed på korset. Lider du, er Jesus over for dig med

sin lange, smertefulde død. Dør du, drager Jesus sit sidste suk. Ånder ud. Er du angst, går Jesus foran dig ned i angstens dyb. Gud selv går igennem lidelse og død, og intet menneske skal gå den vej alene mere. Hvad der er på den anden side af døden, hvad vi er på vej imod, det hører mysterierne til. Men i al smerten og i lidelserne, vi slet ikke kan bære, dér ved vi, at Gud også er. Gud er med. Gud gik foran os.

Amen.

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,
som det var i begyndelsen,
således også nu og altid
og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Vor Herre og vor Gud. Lad dit ansigt lyse over os og give os fred. Vis os dit ansigt på korset. Vis os dit ansigt på opstandelsens morgen. Vis os dit ansigt i skyen. Vis os dit

ansigt i vores næste. Lad os se Guds billedlighed i det menneske, vi møder på gaden, ved nadvermåltidet, på kirkebænken, i sygesengen, på den anden side af hækken, i den fremmede og i den, der lider nød.

Herre, Jesus Kristus! Vis os dit ansigt, når vi er fortvivlede og fulde af angst, når vi har mistet håbet, når vi stirrer tomme og ensomme ud i luften, når vi forbitres over livet, når vreden vokser og vi søger ind på gengældelsens vej. Vi os da dit ansigt. Og vis os en anden vej.

Vor Herre og vor Gud. Når vi ser dit ansigt, så beder vi: Bliv hos os! Gå med os! Forkynd dit Ord iblandt os, at du er kærlighed. Gå tilgivelsens vej med os. Vor Herre Jesus Kristus: Vis os dit ansigt! Amen.

Apostolsk velsignelse

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde,
Guds kærlighed,
og Helligåndens fællesskab
være med os alle. Amen!